

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžf/101/2014
Identifikačné číslo spisu: 6014200685
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6014200685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: EURO STEEL s.r.o., so sídlom Môťovská cesta 9519, 960 01 Zvolen, IČO: 36 057 819, právne zastúpeného: JUDr. Maroš Uhaľ, advokát a konateľ Advokátskej kancelárie UHAĽ s.r.o., so sídlom Námestie SNP 6/11, 960 01 Zvolen, IČO: 47 236 655, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 1100301/1/166192/2014/14003 zo dňa 01.04.2014, konajúc o odvolaní žalobcu voči uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/64/2014-26 zo dňa 12.09.2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/64/2014-26 zo dňa 12.09.2014 p o t v r d z u j e.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Uznesením č. k. 24S/64/2014-26 zo dňa 12.09.2014 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 v spojení s § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je len predbežnej povahy a ako také nepodlieha súdnemu prieskumu. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ a § 221 ods. 1 písm. f/ OSP. Podľa názoru žalobcu je preskúmané rozhodnutie žalovaného nesprávne, nezákonné a v rozpore s čl. 46 ods. 2 Ústavy SR, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej uviedol, že krajský súd nesprávne vyhodnotil otázku svojej právomoci preskúmať rozhodnutie a postup žalovaného, keď dospel k záveru, že ide o rozhodnutie predbežnej povahy, ktoré nepodlieha súdnemu prieskumu v zmysle § 248 písm. a/ OSP.

Podľa žalobcu prvostupňový súd zároveň dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko sa skutkovým stavom takmer vôbec nezaoberal. Stroho skonštatoval, že v danom prípade došlo k zásahu len do jednej zo základných zložiek vlastníckeho práva, avšak nezaoberal sa tým, či došlo k tomuto zásahu zákonným spôsobom. Vzhľadom k tomu, že krajský súd náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie, žalobca považuje rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné a arbitrárne. Rozhodnutím súdu prvého stupňa rovnako došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu žalobcu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a tým aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tým, že prvostupňový súd neaplikoval ustanovenie čl. 46 ods. 2 druhá veta Ústavy SR, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Žalobca namieta, že krajský súd pri rozhodovaní opomenul aplikovať ustanovenie čl. 46 ods. 2 druhá veta Ústavy SR a súčasne neprihliadol na judikatúru Ústavného súdu SR (rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS 138/03, I. ÚS 52/02, II. ÚS 50/2001), na ktorú v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného žalobca poukazoval. Podľa uvedenej judikatúry je daná právomoc súdu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Podľa žalobcu sa súd v danom prípade striktnie pridržiaval len gramatického výkladu ustanovenia § 248 písm. a/ OSP, keď vychádzal z toho, že rozhodnutie správneho orgánu má charakter predbežnej povahy a preto je vylúčené zo súdneho prieskumu. Súd pritom zjavne opomenul, že v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR za sa ústavne konformný výklad ustanovenia § 248 písm. a/ OSP považuje len taký výklad, ktorý vyžaduje, aby súd v správnom súdnictve zisťoval, či sa rozhodnutie správneho orgánu, ktoré bolo súdu predložené na súdny prieskum nedotýka základných práv a slobôd garantovaných účastníkovi konania ústavou, či medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastníč je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Uvedené zložky tvoria základné piliere vlastníctva. O vlastníckom práve ako absolútnom právnom a faktickom panstve nad vecou môžeme hovoriť len za predpokladu, ak vlastníč veci má k dispozícii všetky zložky vlastníckeho práva. Jedine vtedy ide o úplné neobmedzené vlastníčké právo vlastníka veci.

Podaním zo dňa 21.10.2014 sa žalovaný vyjadril k odvolaniu žalobcu s tým, že žalovaný trvá na svojom stanovisku uvedenom v rozhodnutí č. 100301/1/166192/2014/14003 zo dňa 01.04.2014, stotožňuje sa s právnym posúdením veci v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/64/2014-26 zo dňa 12.09.2014 a námietky žalobcu nepovažuje za opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu proti uzneseniu krajského súdu, ktorým bolo zastavené konanie nie je možné vyhovieť.

Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že žalobca sa žalobou doručenou krajskému súdu dňa 30.05.2014 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100301/1/166192/2014/14003 zo dňa 01.04.2014, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Banská Bystrica č. 9601402/5/5640955/2013/Zna zo dňa 19.12.2013, ktorým bolo podľa § 50 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „daňový poriadok“) uložené predbežné opatrenie spočívajúce v zákazu predaja, scudzenia a iného nakladania s majetkom - osobné motorové vozidlo zn. HYUNDAI Santa Fe, DM/C5D14/A6BZI, evidenčné číslo: D VIN: K na zabezpečenie dosiahnutia účelu daňovej kontroly na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie január, marec - december 2011, a to až do uhradenia daňového nedoplatku podľa výsledkov daňovej kontroly, daňovému subjektu EURO STEEL s.r.o., so sídlom Môťovská cesta 9519, 960 01 Zvolen, IČO: 36 057 819, DIČ: 2020070690, IČ DPH: SK2020070690.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 24S/64/2014-26 zo dňa 12.09.2014 zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 OSP v spojení s § 248 písm. a/ OSP z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je len predbežnej povahy a ako také nepodlieha súdному prieskumu. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Podľa § 248 písm. a/ OSP súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Podľa § 50 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. správca dane môže počas daňovej kontroly, počas určovania dane podľa pomôcok alebo pri miestnom zisťovaní na zabezpečenie ich účelu alebo ak je odôvodnená obava, že nesplátna daň alebo nevyrubená daň bude v dobe jej splatnosti a vymáhateľnosti nevyhnutne potrebnom uložiť rozhodnutím daňovému subjektu, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo strpel, a to najmä, aby

- a) zložil peňažnú sumu na účet správcu dane,
- b) nenakladal s vecami alebo právami určenými v rozhodnutí.

Podľa § 50 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. správca dane predbežné opatrenie zruší, ak pominie dôvod, pre ktorý bolo uložené; ak pominul dôvod len sčasti, predbežné opatrenie sa zruší len čiastočne.

Podľa § 50 ods. 6 zákona č. 563/2009 Z. z. predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom zaplatenia dane alebo daňového nedoplatku, a to aj vykonaním kompenzácie podľa § 55 ods. 7, alebo dňom vzniku záložného práva podľa § 81; o strate účinnosti predbežného opatrenia musí správca dane písomne upovedomiť daňový subjekt.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že žalobca sa síce domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, avšak uvedené rozhodnutie má znaky rozhodnutia predbežnej povahy, a teda, sa jedná o predbežné rozhodnutie v zmysle už citovaného ust. § 248 písm. a/ OSP. Do tejto kategórie sa zahŕňajú všetky rozhodnutia, ktoré pre potenciálnych žalobcov vo vzťahu ku konkrétne posudzovanej činnosti nezakladajú žiadne práva a povinnosti s definitívnym konštitutívnym účinkom, čo v konečnom dôsledku znamená, že tento druh rozhodnutí nie je spôsobilý ukrátiť žalobcu na jeho právach a povinnostiach. Z tohto dôvodu nie je naplnený jeden zo základných predpokladov na konanie v správnom súdnictve vyjadrený zákonodarcom v ust. § 244 a nasl. OSP.

S poukazom na vyššie uvedené má najvyšší súd za to, že rozhodnutie o predbežnom opatrení podľa § 50 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. možno považovať za rozhodnutie dočasného charakteru, nakoľko je iba dočasným opatrením, ktorého účinky budú trvať len do uhradenia prípadného daňového nedoplatku podľa výsledkov daňovej kontroly. Inštitút predbežného opatrenia v zmysle ust. podľa § 50 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. je totiž potrebné chápať ako správne opatrenie sui generis, teda nie ako druh sankcie, resp. trestu. Tento inštitút má len dočasný, preventívny charakter, keďže uvedeným rozhodnutím správny orgán zakázal predaj, scudzenie a iné nakladanie s osobným motorovým vozidlom HYUNDAI Santa Fe DM/C5D14/A62BZI, evidenčné číslo: D VIN: K a to len do uhradenia daňového nedoplatku podľa výsledkov daňovej kontroly, teda len po určitú dobu a zákonom predpísaným spôsobom. Spôsobilosť akéhokoľvek rozhodnutia tohto charakteru ohroziť alebo zasiahnuť do základných práv účastníka, ktorého sa týka, je už vo svojej podstate oslabená, pretože predovšetkým jeho účinky sú vždy iba dočasné a neznamenajú definitívne usporiadanie vecí či práv.

Ide tu v podstate o to, aby sa zabezpečilo v rozsahu nevyhnutne potrebnom dosiahnutie účelu daňovej kontroly na dani z pridanej hodnoty za príslušné zdaňovacie obdobie (január, marec - december 2011). Zákonodarca tu chráni verejný záujem na plnení si daňových povinností daňových subjektov (v predmetnom prípade žalobcu). V daňovom konaní sa podľa zákona kladie dôraz na záujem štátu, resp. záujem verejný, na riadnom plnení daňovej povinnosti, čo je zákonom uložená a ústavne podložená poplatková povinnosť voči štátu. Štát dbá pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov

daňových subjektov a ostatných zúčastnených v daňovom konaní. Skutočnosť, že daňové orgány majú povinnosť dbať o zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a ďalších osôb, nie je v žiadnom rozpore s ich povinnosťou chrániť záujmy štátu. Vo vzťahu k zachovávaniu práv a právom chránených záujmov daňových subjektov je záujem štátu nadradený. Daňové orgány môžu aplikovať iba právne prostriedky, ktoré priamo ustanovuje zákon, alebo ktoré uplatnia daňové orgány v rámci svojho oprávnenia vyplývajúceho zo zákona. Verejný záujem štátu, resp. celospoločenský záujem ("záujem nás všetkých") na zachovávaní právneho poriadku (v danom prípade v daňovej oblasti) však prevyšuje nad čiastočným obmedzením práva jednotlivca, teda nad súkromným záujmom jednotlivca (žalobcu), navyše plynúcim z nesplnenia si zákonných povinností. Pri uvedenom treba zdôrazniť, že žalobca v danom prípade môže naďalej používať predmetné osobné motorové vozidlo na svoju podnikateľskú činnosť, takže žalobca nie je napadnutým rozhodnutím nijako zvlášť dotknutý sa svojich základných právach a slobodách a už vôbec nie likvidačne. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že jediné obmedzenie žalobcu sa týka len prípadného scudzenia uvedeného motorového vozidla. Pričom treba zdôrazniť, že každý prípad treba posudzovať vyslovene individuálne, a teda v danom prípade suma získaná eventuálnym predajom by bola tak zanedbateľná, že by nemala zásadnejší vplyv na podnikateľskú činnosť žalobcu ako obchodnej spoločnosti. Ďalej súd nemôže opomenúť skutočnosť, že do uvedenej situácie sa žalobca dostal vlastným pričinením, keď žalobca nevedel v rámci daňovej kontroly vo veci samej jednoznačne preukázať uskutočnenie zdaniteľného obchodu na základe zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 28.12.2010.

Uvedený právny záver odvolacieho súdu je v súlade s u judikatúrou súdov Slovenskej republiky (rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Sžo/131/2010 zo dňa 27.04.2011 v spojení s rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 38/2012-14 zo dňa 25.01.2012). Podľa názoru ústavného súdu nemôžu byť pochybnosti o tom, že výpočet a rozsah výnimiek, pri uplatnení ktorých súdy nepreskúmavajú rozhodnutia správnych orgánov podľa § 248 OSP, nemožno v aplikačnej praxi rozširovať, a to ani výkladom „per analogiam“. Na druhej strane je zrejmé, že tento výpočet je obsahovo rôznorodý. Je preto potrebné zaoberať sa otázkou, či závery plynúce z citovaného rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/01 (povinnosť súdov skúmať, či sa rozhodnutie správneho orgánu svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd) platia na všetky uvedené prípady v § 248 OSP rovnako a generálne, alebo je potrebné k jednotlivým prípadom pristupovať individuálne v závislosti na konkrétnom druhu rozhodnutia správneho orgánu.

V posudzovanom prípade ide o dôvod vylúčenia zo súdneho prieskumu spočívajúci v predbežnej povahe napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Spôsobilosť akéhokoľvek rozhodnutia tohto charakteru ohroziť alebo zasiahnuť do základných práv účastníka, ktorého sa týka, je už vo svojej podstate oslabená, pretože predovšetkým jeho účinky sú vždy iba dočasné a neznamenajú definitívne usporiadanie vecí či práv. Obdobný postoj zaujíma ústavný súd k významovo analogickým rozhodnutiam všeobecných súdov o nariadení predbežných opatrení. Z judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa predbežných opatrení vyplýva, že ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, ak došlo rozhodnutím všeobecného súdu k procesnému excesu, pretože tieto rozhodnutia nie sú spôsobilé zasiahnuť do práv a povinností účastníkov konania konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09, III. ÚS 281/07). V danom prípade nie sú žiadne pochybnosti o predbežnej povahe (dočasných účinkoch) predbežného opatrenia správneho orgánu o zákaze scudzenia osobného motorového vozidla.

Ďalšou súvisiacou, ale dôležitou otázkou je, či je možné slovné spojenie „rozhodnutia týkajúce sa základných práv a slobôd“, ktoré podľa čl. 46 ods. 2 druhej vety Ústavy SR nemožno vylúčiť z právomoci súdov v súvislosti s uvedenou negatívnou enumeráciou, chápať v zmysle abstraktného „dotyku“ s akýmkoľvek z týchto práv, inými slovami, či je súčasťou požiadavky ústavne konformného výkladu aj povinnosť všeobecného súdu v každom prípade z vlastnej iniciatívy skúmať potenciálny zásah do jednotlivých práv účastníka správneho konania. Podľa názoru ústavného súdu takýto extenzívny výklad čl. 46 ods. 2 Ústavy SR by v praxi celkom poprel účel § 248 OSP a zároveň by dochádzalo k popretiu zásady, že každú vec prerokúvanú súdmi je potrebné skúmať v závislosti od konkrétnych,

individuálnych okolností.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd postupoval skutkovo a právne správne, keď podľa ustanovenia § 250d ods. 3 OSP konanie zastavil, pretože návrh prokurátora smeroval proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/64/2014-26 zo dňa 12.09.2014 potvrdil podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 224 ods. 1 OSP tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhrada trov konania neprináleží.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.